

Initiatief Raadsvoorstel en -besluit

23G04

Inpassing Regionale Energiestrategie Drechtsteden 1.0a (RES 1.0a)

Aan de leden van de raad,

De in de raad van Zwijndrecht aanwezige partijen ABZ, CDA, PvdA, GroenLinks, ZPP en D66 stellen u voor op grond van het bestuurlijk vastgestelde Klimaatakkoord te besluiten:

1. De Regionale Energiestrategie Drechtsteden 1.0a vast te stellen.

ABZ
CDA
PvdA
GroenLinks
ZPP
D66

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 21 maart 2023

De griffier,

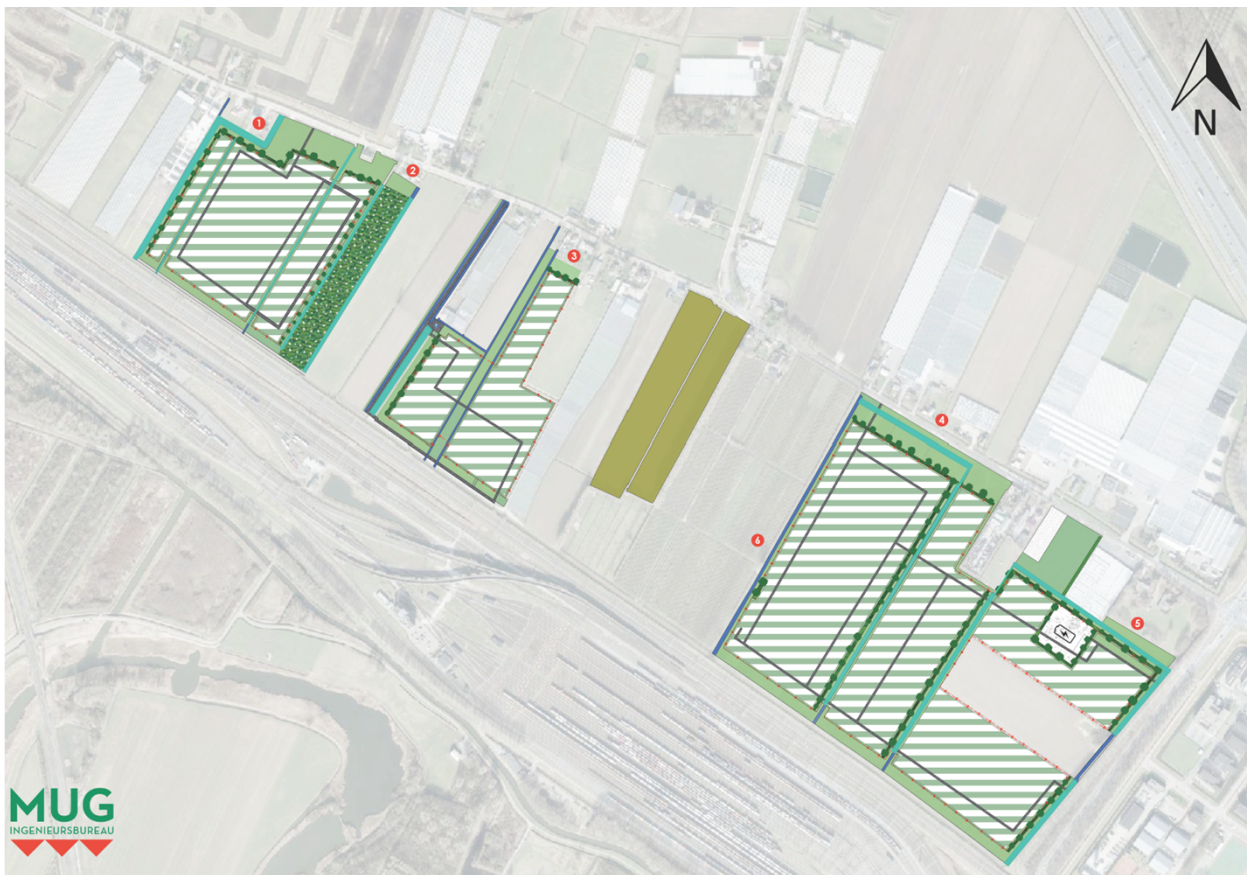
De voorzitter,

Toelichting

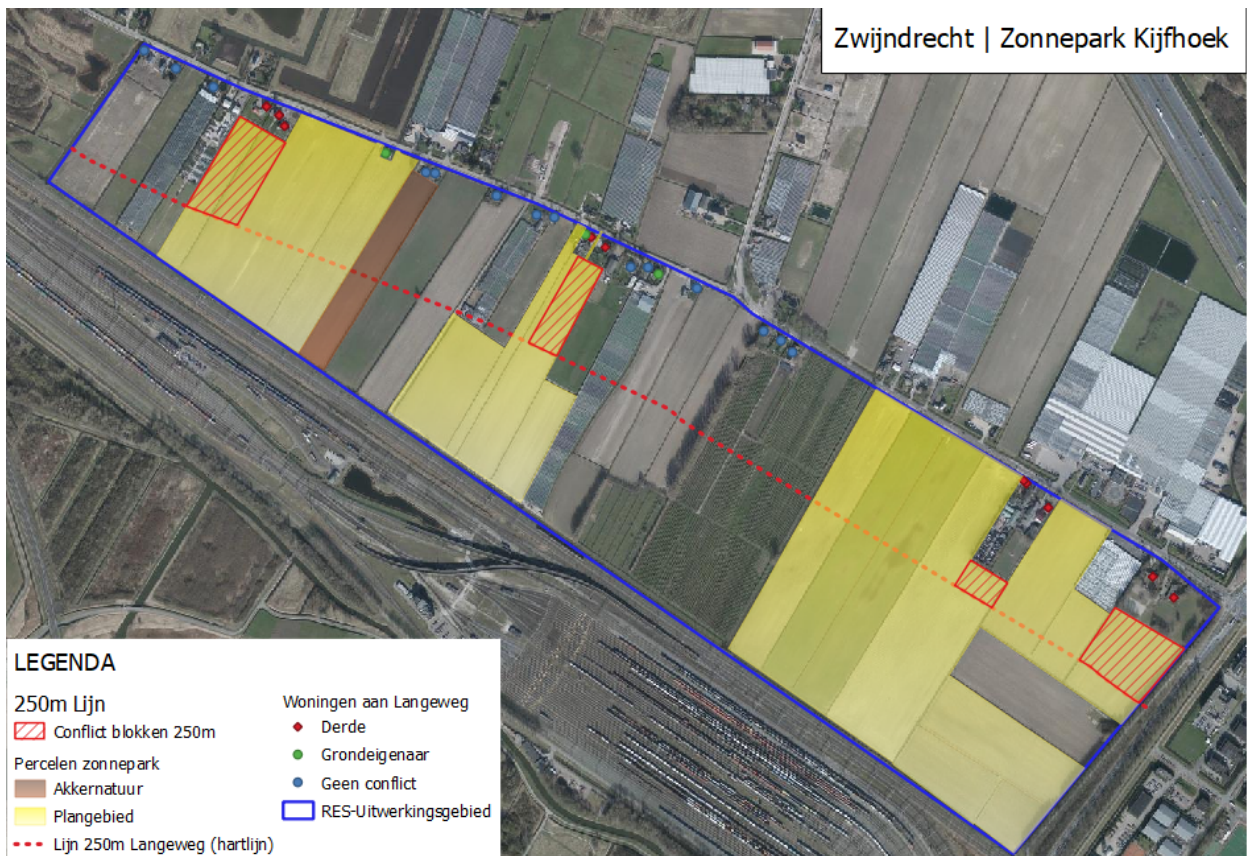
Inleiding

In juni 2021 is door de raad vastgesteld de Regionale Energiestrategie Drechtsteden 1.0a (RES 1.0a). Uit de diverse bijeenkomst is naar voren gekomen dat de in deze RES 1.0a genoemde afstand van 250 meter op pagina 38. In overleg met omwonenden en ondernemers niet nodig is, zelfs niet wenselijk.

Onderstaand een tekening die laat zien hoe het zonnepark momenteel met omwonenden en ondernemers besproken is.

Dit conflicteert met de huidige in de RES 1.0a vastgestelde criteria, zie onderstaande tekening.

Om het huidige zonnepark in overeenstemming met de vastgestelde RES 1.0a is een aanpassing in de criteria nodig:

Oude tekst: (pagina's 38 en 39)

- Direct achter woningen aan de Langeweg dient minimaal 250 meter vrij zicht over de polder te blijven.
- Dit geldt ook voor de kavels naast woningen. Deze dienen aan de straatzijde vrij te blijven, zodat het woonlint niet dichtgezet wordt en zichten op de polder en parallel aan de Langeweg behouden blijven.

Nieuwe tekst:

- De kavels naast de woningen dienen aan de straatzijde vrij te blijven, zodat het woonlint niet dichtgezet wordt en zichten op de polder en parallel aan de Langeweg behouden blijven

Op deze wijze voldoet het getoonde zonnepark aan de criteria zoals benoemt in de RES 1.0a , kan de vergunning aanvraag gestart worden en de subsidie aanvraag verzonden worden en uiteindelijk de komst van een natuur inclusief Zonnepark op Kijfhoek Noord voor de periode van 25 jaar aangelegd worden.

Argumenten

Gekozen aanpak is eerlijk en realistisch

Onze regio is qua oppervlakte de kleinste energieregio van het land en bovendien een sterk verstedelijkt gebied. Dit betekent dat er ten opzichte van grotere en minder verstedelijkte energieregio's minder ruimte is voor grootschalige opwek van elektriciteit. Tegelijk willen wij wel onze verantwoordelijkheid nemen door een eerlijk en realistisch deel van de landelijke opgave van 35 TWh op ons te nemen. Dit komt terug in de uitwerkingsgebieden en de restruimten.

We zetten fors in op de opwek van elektriciteit op daken

Voor onze verstedelijkte regio is het niet meer dan logisch om fors in te zetten op de opwek van elektriciteit op daken en in restruimtes. Zonnepanelen op daken van woningen, bedrijven, kantoren en maatschappelijke instellingen kunnen binnen onze regio cumulatief leiden tot een enorme potentie aan op te wekken zonne-energie. Alle energie die op deze manier wordt opgewekt hoeft bovendien niet in open landschappen te worden gerealiseerd.

Ons gebied is kansrijk voor warmtenetten

Waar de compactheid en bevolkingsdichtheid van onze regio het grootschalig opwekken van elektriciteit bemoeilijkt, bieden onze regionale kenmerken juist kansen met betrekking tot de warmtetransitie. De dichte bebouwing en ruime aanwezigheid van warmtebronnen maakt het toepassen van collectieve oplossingen, zoals warmtenetten, kansrijk. Dit voorkomt een deel van de elektriciteitsvraag.

Hoe is de RES 1.0a tot stand gekomen.

De RES 1.0a is tot stand gekomen na een uitgebreid participatietraject, waarbij de samenleving centraal stond. In het proces richting de RES 1.0a hebben we onderzocht hoe we tot een realistisch en gedragen bod en aanpak kunnen komen. Een bod en aanpak die niet alleen aansluiten bij de mogelijkheden van onze regio, maar ook bij de wensen en ideeën van onze inwoners. Ons doel was om wederzijds begrip te creëren voor elkaars standpunten en ideeën. Uiteraard blijft het bereiken en blijven betrekken van inwoners een permanent aandachtspunt.

Uw zienswijze op de concept RES (oktober 2020) is meegenomen in het proces richting de RES 1.0a

Uw gemeenteraad heeft vorig jaar een aantal aandachtspunten meegegeven op de concept RES. In deze zienswijze werd aandacht gevraagd voor het belang van energie besparen, participatie en communicatie, lokale initiatieven, voorkeursvolgorde van warmtebronnen, terughoudendheid met windenergie en de opdracht om zoekgebied Kijfhoek verder te onderzoeken voor grootschalige opwekking van zonne-energie. Verder is aangegeven om in de RES 1.0a kansen voor innovaties mee te nemen en kansen voor flexibiliteit en opslag van energie, zoals waterstof en andere energiedragers die kunnen helpen om energieproductie en energievraag op elkaar aan te laten sluiten.

De elementen uit deze zienswijze zijn in het proces meegenomen en in de RES 1.0a verwerkt. Energie besparen is een integraal onderdeel geworden van de RES 1.0a. Er is een intensief communicatie- en participatietraject doorlopen voor het zoekgebied Kijfhoek en de potentiële restruimten, waarbij is gesproken met bewoners, grondeigenaren, initiatiefnemers en maatschappelijke organisaties en waarbij gebruik is gemaakt van een participatieplatform. Daarnaast is de bronnenstrategie verder uitgewerkt. Innovaties en kansen voor flexibiliteit en opslag is meegenomen in het hoofdstuk energiesysteem, dat periodiek zal worden herzien.

Kantttekeningen

Randvoorwaarden voor de energietransitie zijn nog niet op orde

Op dit moment is (landelijke) wet- en regelgeving nog in ontwikkeling en zijn er op onderdelen onvoldoende uitvoeringsmiddelen, subsidies en andersoortige (financiële) regelingen om de energietransitie volledig te realiseren. Met oog hierop kiezen wij in deze tussenfase voor een aanpak waar wij inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties stimuleren en faciliteren, om stappen te zetten waar het nu wél kan of op basis van geldende wetgeving noodzakelijk is. Ook maken we bewust een pas op de plaats met betrekking tot stappen die nog niet haalbaar en betaalbaar gezet kunnen worden.

Investeringskosten netimpact

De elektriciteits- en gasnetten zijn door de energietransitie ingrijpend aan het veranderen. Om alle ontwikkelingen te faciliteren en betaalbaar te houden, is het noodzakelijk om naar het totale energiesysteem te kijken. Door de systeemefficiëntie te vergroten, wordt de gemiddelde benutting van het net verbeterd. De netimpact analyse die ten behoeve van de RES 1.0a is uitgevoerd door netbeheerder Stedin beschrijft de impact van de RES op de energie-infrastructuur en geeft een eerste inzicht in de financiële investeringen die hier voor Stedin mee samenhangen.

Onvoldoende beperken van de opwarming van de aarde

De RES 1.0a geeft invulling aan de afspraken in het Klimaatakkoord. De realisatie van het Klimaatakkoord komt echter langzaam op gang en we liggen momenteel niet op schema om de gewenste CO₂-reductie te halen. Ook zal een nieuw kabinet besluiten of en hoe Nederland het doel van 49% minder CO₂-uitstoot in 2030 bijstelt naar 55%. Het is dan ook waarschijnlijk dat er aanvullende stappen nodig gaan zijn om deze doelstellingen te behalen én de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 maar maximaal 2 graden Celsius.

Extern draagvlak

De resultaten van de participatie door inwoners, bedrijven, organisatie en raadsleden zijn verwerkt in de RES 1.0a en vormden de basis voor het uitwerkingsgebied en de restruimten en de randvoorwaarden en de spelregels. Bij dit voorstel is in de bijlage de participatiestrategie en de participatie voor de zoekgebieden en de potentiële restruimten gevolgd. Verder is een deel van de resultaten meegenomen bij de aanpak voor energie besparen.

Duurzaamheid

De landelijke opgave voor 2030 is het verminderen van de CO₂-uitstoot met 49% ten opzichte van 1990, om zo de opwarming van de aarde te beperken. De strategie voor deze energieopgave wordt vastgelegd in de RES 1.0. De concrete uitwerking in projecten wordt beschreven in ons duurzaamheidsprogramma. Energie is een van de drie opgenomen pijlers.

Aanpak/uitvoering/evaluatie

Lokale borging van de RES 1.0

De RES 1.0a is een beleidsdocument en omvat ambities en een aanpak die perspectief en kansen biedt. De RES 1.0a is ontwikkeld op basis van input vanuit betrokken partijen, inhoudelijke onderzoeken en het participatieproces. De opgehaalde gedeelde conclusies zijn verwerkt in dit document. De uiteindelijke keuzes en het mandaat voor de uitvoering ligt bij de gemeenten, provincie

en waterschappen. Vanwege de relatie met het Klimaatakkoord, vraagt de RES 1.0a om commitment op het *wat* en is er lokaal maatwerk mogelijk op het *hoe*.

De plannen uit de RES 1.0a kunnen worden uitgevoerd nadat ze zijn vastgelegd in het gemeentelijke en provinciale beleid en regels voor de leefomgeving. De decentrale overheden zijn zelf verantwoordelijk voor deze borging in de eigen lokale beleidskaders. De borging van de RES 1.0a in het lokale beleid is een proces waar ruimte is voor lokale bestuurlijke afwegingen en zorgvuldige afstemming met lokale ambities uit aangrenzende domeinen.

Tweejaarlijkse herijking van de RES

De RES 1.0a wordt vastgesteld door de zeven gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van de twee waterschappen. Elke twee jaar herijken de decentrale overheden van iedere energieregio de RES op grond van nieuwe inzichten, innovaties en ervaringen. Zo ontwikkelt de RES zich stapsgewijs.

Communicatie/publicatie/participatie

Er is een intensief communicatie- en participatietraject doorlopen voor het zoekgebied Kijfhoek en de potentiële restruimten. Voor de zoekgebieden is in gezamenlijke en lokale sessies gesproken met bewoners, grondeigenaren, initiatiefnemers en maatschappelijke organisaties. Het participatietraject bestond uit drie ronden: luisteren en vormgeven, toetsen en inpassen, uitwerken en opleveren. Bij deze participatie is gebruik gemaakt van een participatieplatform. Op het digitale platform kon uitgebreider gereageerd worden op de uitgangspunten, konden potentiële restruimten worden aangedragen en beoordeeld en is met enquêtes input opgehaald over de energietransitie in algemene zin.

In de lokale kranten is periodiek een themapagina geplaatst, en via sociale media en nieuwsbrieven zijn inwoners en bedrijven geïnformeerd.

Personeel/organisatie/SCD

Kwantificeren benodigde organisatie

Het uitvoeren van onze energiestrategie vergt inzet op energiebesparing, de opwekking van duurzame energie, de verduurzaming van mobiliteit én de warmtetransitie. Om dit allemaal in goede banen te leiden, is het belangrijk om in de komende jaren te zorgen voor een goede organisatie, aansturing en uitwerking. Het is van belang om te komen tot een organisatie die passend is voor de opgave, maar tegelijk ook rekening houdt met de financiële situatie waarin de decentrale overheden zich bevinden.

Momenteel werken wij met de buurgemeenten en regio samen om de benodigde organisatie verder te concretiseren en kwantificeren. Deze uitwerking zal leiden tot een bestuurlijk voorstel, waarin u wordt gevraagd om aanvullende middelen beschikbaar te stellen. Het voorstel zal sterk gerelateerd zijn aan de aanvullende middelen die het Rijk via het gemeentefonds beschikbaar stelt ten behoeve van de uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord.

Financiën

De vaststelling van de RES 1.0a heeft op zichzelf geen directe financiële consequenties. De uitvoering van de RES 1.0a valt primair onder de regie en verantwoordelijkheid van de gemeenten. De uitvoering zal vanwege de benodigde inzet, capaciteit en investeringen wel aanvullende financiële middelen vergen.

Besluitvorming over aanvullende activiteiten en financiële middelen hangt samen met aanvullende financiële middelen vanuit het Rijk en loopt altijd volledig via de lokale besturen en bij voorkeur via de

reguliere planning & control cyclus. Financiële consequenties kunnen bovendien per organisatie verschillen omdat ze afhankelijk zijn van de lokale bestuurlijke afwegingen en keuzes. Of en hoeveel middelen er ter beschikking worden gesteld, blijft dus nadrukkelijk een lokale bestuurlijke afweging. De verwachting is dat er dit jaar meer duidelijkheid komt over de middelen vanuit het Rijk voor de inzet van gemeenten voor de energietransitie.